viac článkov

Miniškola veteriny: Antiparazitiká

Zverejnené: 12. apríla 2021 | Autor: PharmDr. Patrícia Martišovičová

Vonkajšie a vnútorné parazity psov sa veľmi rýchlo šíria a spôsobujú vážne ochorenia. Dobrou správou je, že väčšine parazitov sa dá vyhnúť prevenciou alebo sú ľahko kontrolovateľné pravidelným odčervovaním.

Medzi **vonkajšie** parazity zaraďujeme napríklad:

- Kliešte
- Blchy
- Bodavý hmyz

Medzi **vnútorné** parazity patria napríklad:

- Škrkavka
- Machovec psí
- Pásomnica
- Vlasovec psí
- Giardia
- Svalovec špirálovitý
- Vlasovec nerovnaký

Kapitoly

Ako zistíme, že pes má parazita?

Medzi najbežnejšie parazity zaraďujeme škrkavky, machovce, pásomnice a vlasovce. Škrkavky a pásomnice sú viditeľné v stolici. Výskyt ostatných parazitov odhalí až vyšetrenie u zverolekára zo vzorky stolice.

Parazity spôsobujú stratu hmotnosti, zvracanie, problémy so srsťou, slabý rast a slabosť. V niektorých prípadoch dokonca ohrozujú život zvieraťa. Najohrozenejšou skupinou sú šteniatka, no vnútornými parazitmi sa dokáže nakaziť i človek, najmä deti.

Zvieratá môžu byť infikované neustále, obzvlášť od jari do jesene. Pokiaľ mrzne a je sneh je malá pravdepodobnosť výskytu.

Antiparazitiká zabíjajú blchy v priebehu 24 hodín a kliešte do 48hodín. To, že vidíme prisatého kliešťa, či blchu na zvierati, neznamená to, že antiparazitikum je neúčinné.

Výber antiparazitika v lekárňach

Prípravky proti vonkajším a vnútorným parazitom, ktoré najčastejšie nájdeme v lekárňach, sú antiparazitné obojky, žuvacie tablety, spot-on pipety, spreje, pasty, šampóny, sirupy a rôzne iné.

Treba zvážiť, či chceme ochranu pre zviera

- s jednorázovou aplikáciu – napríklad repelenty
- s krátkodobou účinnosťou – šampóny, púdre
- dlhodobým pôsobením – antiparazitné obojky, spot-on pipety, tablety (začiatok účinku je neskorší), elektronické repelenty

Ďalším faktom, ktorý pri výbere zvažujeme, je druh parazita, pred ktorým chceme zviera chrániť, či už pred vonkajšími alebo vnútornými parazitmi. Veľmi dôležité je **rešpektovať hmotnostnú kategóriu zvieraťa**. Nie je dobré poddávkovať ani predávkovať zviera.

Jednotlivé antiparazitiká by sa mali striedať pre možnosť vytvorenia rezistencie.

Antiparazitné obojky
Sú to najrozšírenejším spôsobom ochrany pred vonkajšími parazitmi. Účinná látka pôsobí po celej koži psa, nepreniká do krvi. Sú určené pre psov od druhého týždňa. Pôsobia 6-8 mesiacov. Čo sa týka vystavenia zvieraťa vode, je to individuálne v závislosti od výrobcu.

Spot-on pipety
Pipety nie sú vhodné pre psa pod 2kg. Pre malé deti nie sú škodlivé. Na rozdiel od obojkov vydržia len 4-8 týždňov, niekedy až 3 mesiace. Aplikácia je medzi lopatky na kožu, potrebné je aplikovať celý obsah pipety s použitím ochranných rukavíc.

Žuvacie tablety proti blchám i kliešťom
Jedna tableta vydrží 4-12 týždňov. Existujú i prípravky, ktoré pôsobia na vnútorné parazity ako sú škrkavky, machovce a bičíkovce.

Repelenty v spreji
Vhodný na pobyt v prírode. Odháňajú i mušky, bodavý hmyz a komáre.

Odčervovacie tablety a pasty
Tablety a pasty sa používajú na odčervenie plochých a oblých červov ako sú škrkavky, machovce a pásomnice.

Šampóny a spreje
Šampóny sú na prevenciu a na likvidáciu už existujúcich parazitov na zvierati. Sprej tvorí dobrý doplnok na ošetrenie nie len psa ale i pelechu, pohovky, kobercov a iných miest. Pri použití týchto prípravkov je potrebné použiť i antiparazitikum, samotný sprej alebo šampón nie je postačujúci. A ošetriť všetky povrchy, miesta a všetky zvieratá v domácnosti.

Pred použitím všetkých antiparazitík je potrebné upozorniť pacienta na prečítanie príbalového letáka.

Používanie antiparazitík

Šteniatka: prvé odčervenie je potrebné urobiť vo veku 14dní. Ďalšie odčervenie má nasledovať v 14-dňových intervaloch až do 3 mesiacov (4.,6.,8.,10. a 12. týždeň veku šteňaťa). 3. – 6.mesiac odčervujeme 1x mesačne. Potom každé 3 mesiace.

Dospelý pes: odčervujeme každých 3-6 mesiacov

Ektoparazity sú prenášačmi i endoparazitov. Napríklad blcha prenáša vajíčka pásomnice.

Existuje najúčinnejšie antiparazitikum?

Tu sa skôr treba oprieť o fakt, že účinné látky, ktoré sú obsiahnuté v daných antiparazitikách treba striedať. Striedať z dôvodu vzniku rezistencie na danú účinnú látku.

Je to však závislé aj od regiónu, v tomto prípade je dobré sa informovať u veterinára.

Vedľajšie účinky u zvierat

Medzi málo vyskytujúce sa nežiaduce účinky u zvierat u spot-on pipiet patria kožné reakcie v mieste podania ako je:

- zmena farby kože,
- vypadanie srsti,
- svrbenie,
- začervenanie kože.

Pokiaľ dôjde k olízaniu prípravku u zvieraťa, môže sa objaviť krátkodobá hypersalivácia spôsobená charakterom vehikula. Tu treba u viacej psov alebo mačiek zabrániť kontaktu medzi sebou aspoň na 24hodín.

U ostatných prípravkov ako je pasta, sa môže vyskytnúť ojedinele hnačka.

Ak vznikne alergická reakcia u obojku, je potrebné ho dať okamžite dole. Pri spot-on pipete treba zviera umyť šampónom, tým pádom sa mu odmastí srsť a účinná látka prestane byť účinná. U tabliet alebo iných treba

vyhľadať veterinára.

Vedľajšie účinky u ľudí

Pri aplikácií obojku, spot-on pipiet, repelentov alebo rôznych iných je veľmi dôležité používať minimálne ochranné rukavice na zabránenie vedľajších nežiaducich účinkov.

Ak pes prichádza do kontaktu s deťmi, neodporúčame vybrať obojok. Látky v ňom obsiahnuté sú pre deti nebezpečné. V takomto prípade treba zvoliť výber tabliet alebo pipiet. Pri pipetách je potrebné zabrániť kontaktu dieťaťa so zvieraťom minimálne na 24hodín. Žuvacie tablety sú najjednoduchšou bezpečnou alternatívou.

Zneškodnenie antiparazitík

Napríklad u obojkov alebo pri spot-on pipetách je dôležité vonkajší obal zrecyklovať a prípravok zabalený odovzdať v lekárni. Je to nebezpečný odpad.

Spoluautor: MVDr. Ivan Fiebig